

Н. В. Швачич

Марківка

МАРКІВКА – село Білопільського району Сумської області. Від 2017 Марків. сільс. рада (підпорядк. села Перше Травня та Рудка) входить у Микол. об'єднану територ. громаду. Знаходиться на р. Сула (притока Дніпра), за 54 км від райцентру, за 42 км від обл. центру та за 20 км від залізнич. ст. Вири. На Пд. Зх. до М. прилягає с. Луциківка Білопіль. р-ну. За переписом насел. 2001, у М. проживали 809 осіб; станом на 2017 – 681 особа; переважно українці. Проходить автошлях Рижівка (пункт пропуску на кордоні з РФ)–М. На тер. Марків. сільс. ради виявлено декілька давніх курганів, в одному з яких знайдено кінську зброю та меч. М. уперше згадується у писем. джерелах 1665. Назва походить від імені старшини Марка Алферова, який отримав тут землі від полковника Сум. козац. слобід. полку Г. Кондратьєва. 1671 збудовано першу де-рев'яну церкву апостола і євангеліста Марка. 1732 було 146 дворів. 1773 проживали 1886, 1909 – 3506, 1914 – 4039, 1915 – 3593 особи. У 2-й пол. 19 – на поч. 20 ст. – село Лебедин. пов. Харків. губ. Від 1892 – центр Марків. волості. На поч. 20 ст. працювали винокур. завод, газогенератор. млин, збиралися 4 ярмарки на рік, функціонувало 2-класне училище. 1911–55 через село проходила залізниця, яку проклав П. Харитоненко для потреб цукр. заводу у Миколаївці (див. Жовтневе). 1912 організовано кредитне товариство та товариство споживачів. Під час 1-ї світової війни багато мешканців мобілізували до війська. У ході воєн. дій 1918–20 влада неодноразово змінювалася, у листопаді 1919 остаточно встановлено більшовицьку. 1922 був 551 двір, мешкали 3658 осіб. 1923–30 – село Сум. округи; 1932–39 – Харків., від 1939 – Сум. обл.; 1923–63 – Штепів. і Улянів., від 1963 – Білопіль. р-нів. Жит. чинили опір проведенню примус. колективізації, за що потерпали від голодомору 1932–33 (були випадки канібалізму). 1934 за наказом більшов. влади підірвано муров. церкву Преображення Господнього (зведена 1836 за зразком Іллін. церкви у Сумах на кошти полк. осавула І. Заславського). У 2-й пол. 1930-х рр. і післявоєн. час мешканці зазнали сталін. репресій. Від листопада 1941 до вересня 1943 – під нім.-фашист. окупацією. На фронтах 2-ї світової війни загинули 84 жит. Наприкінці 1970-х рр. мешкали 1070 осіб. У рад. період працювали цегел. завод, колгосп, який обробляв 5597 га орних земель, великий комплекс з відгодівлі нетелів. У М. – заг.-осв. школа, дитсадок; Будинок культури, б-ка; амбулаторія. Збереглася будівля школи, зведена 1914 (нині діє Спасо-Преображен. церква УПЦ МП). Є поклади глини та соди. Встановлено пам'ятний знак жертвам голодомору, меморіал воїнам-землякам і воїнам-визволителям, які загинули під

час 2-ї світової війни. Серед видат. уродженців – поет І. Низовий і учасник 2-ї світової війни, Герой Радянського Союзу Ф. Дачко. Марківчанин С. Скринник, який працював токарем Сум. заводу електрон. мікроскопів, за значну кількість винаходів удостоєний звання Героя Соц. Праці.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Сапухіна Л. П. Історія сумських козацького та гусарського полків: Короткий істор. нарис. 2005;
2. Чорні жорна. Голодомор 1932–1933 років на Білопільщині в документах, споминах, фотографіях, літературних творах. 2008;
3. Корнієнко О. М. Зруйновані храми Сумщини. Мартиролог знищених святинь. 2009 (усі – Суми).

Бібліографічний опис:

Марківка / Н. В. Швачич // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-65932>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).